

Kirkelig fellesråd i Oslo

Dato: 18.10.18
Saksnummer:13/19 /TB

Sak F 19/18 Investeringsbudsjett 2019

Sak BV 13/18 FORSLAG TIL BRUK AV REHABILITERINGSMIDLER FOR 2019

Byrådet la frem sitt budsjettforslag for 2019, onsdag 26.09.18, kl. 13.00. Det som i budsjettforslaget gjelder Den norske kirke og andre trossamfunn, kopieres for utsendelse til møtet.

Etter at Byrådet har lagt frem sitt budsjettforslag, går vi inn i den åpne, politiske prosessen frem til Bystyret behandler budsjettet på sitt møte i desember.

Forslag til bruk av midler, ut fra budsjettforslaget:

- Rehabiliteringsbevilgningen fra kommunen for 2018 var på kr 20 mill i uprioriterte midler. For budsjettåret 2019 har byrådet foreslått kr 25 mill, en økning på kr 5 mill.
- Det øremerkede beløpet på kr 55 mill. til rehabilitering av Torshov, med kr 30 mill. i 2018 og kr 25 mill. i 2019, er ikke endret.
- Nytt av året er også et øremerket beløp til istandsetting av gravkapellene, med kr 5 mill for 2019, samt kr 1,35 mill for årene 2020 og 2021 og kr 1,3 mill for 2022. Kapellene på Grefsen og Vestre gravlund er prioritert i nevne rekkefølge.
- I tillegg kommer rammebeløpets mva-refusjon* på kr 6,25 mill. Mva-beløpet fra rammen foreslås som tidligere å være sikkerhetsnett for akutte tiltak på kirkene, dvs de akutte steinfallspromblemene og uforutsette problemer i enkeltprosjektene, samt brann, kommende prosjekteringer og HMS, mm.
- I byrådets langtidsbudsjett tas rammebeløpet ned igjen til kr 20 mill.

***Ad mva-refusjon:**

Det er nå krav om at vi må rapportere på mva-midler. Det innebærer at tilbakeførte midler fra rammebeløpet må få et eget prosjektnummer.

- I kirkevergens budsjettsøknad til kommunen for 2019 er det i vedlegg 2, datert 04.06.18, listet opp en rekke prioriterte tiltak.
- Av forslagene i budsjettsøknaden er det kun gravkapellene det er avsatt midler til.
- Rammebeløpet på kr 25 mill er det opp til fellesrådet å fordele.
- Med den anstrengte økonomien til fellesrådet har kirkevergen for året 2018 og 2019 valgt å lønne ansatte i rehabiliteringsseksjonen over investeringsbudsjettet, fortrinnsvis ved å belaste de store prosjektene. Det er ikke medtatt i prosjektering av disse tiltakene. Midlene til de fysiske tiltakene må derfor reduseres tilsvarende.
- Hele rammen på kr 20 mill i 2018 ble avsatt til istandsetting av Hasle kirke. Rundsumprosjekter til brannsikring, universell utforming, enøk/ventilasjon, utomhus, større dreneringer, mm. har således blitt utsatt.

- Kirkevergen har nedenfor satt opp en skisse til bruk av rammebeløpet for 2019.
- Det er skissert mange aktuelle tiltak, de fleste som rundsumprosjekter. Tiltakene samlet er i sum større enn det bevilgede beløpet på kr 25 mill.
- Det er nødvendig med et større prosjekt, (Nordberg), da mange mindre prosjekter blir for krevende å håndtere med gjeldende personalressurser.
- Tiltakene er satt opp i tabellform, etter kostnad. Forslag til prioritering i kolonne 3. Prioriteringene 1 + 2 = kr 25 mill. Det er mulig å endre beløp/legge inn nye tiltak, bare sluttsommen blir lik bevilgningen.

Nr	Tiltak	Beløp	Prioritering	Merknad
1	Oppstart innvendig oppussing Nordberg. Dette er en videreføring av forrige års prioritering	10 000 000	1	Det er ikke mulig å dele opp den innvendige oppussingen, inkl sanitær og tekniske anlegg.
2	Oppgradering, ev nytt orgel i Grefsen, Vestre Aker, Trefoldighet, Østre Aker og Kampen. Prioritering ikke fastsatt. Finansiering som for Frogner, der fellestrådet først bevilget midler til kontraktinngåelse og deretter avsatte midler til fullfinansiering i kommende budsjetter. Oppsatte orgler er hentet fra prioriteringslisten som ble brukt da Frogner ble valgt, jf vedlegg 3 som i utdrag gir info om orglene nevnt over.	4 000 000	4	Beløpet er satt såpass høyt fordi et positivt vedtak nå kan gi kontrakt/igangsetting tidlig vår 2019.
3	Kampen kirkes menighetshus Universell utforming + sanitær og el, omlegging av tak og utbedring vinduer, jf prosjektoversikten side 56	3 000 000	2	
	Universell utforming i flere kirker, primært atkomst til kirkene + HC toaletter, nedslitt inventar mm. Grønland kirke prioriteres.	1 400 000	2	
4	Oppgraderinger og ev nye ventilasjon/varmeanlegg og automatikk i Vålerengen, Tonsen, Manglerud, Norberg, Lambertseter, Trefoldighet og kirkene i Groruddalen. Også andre enøktiltak som utskifting av vinduer tas med her. Prioritering ikke fastsatt.	5 000 000	3	
5	Dreneringer, vann og avløp rundt flere kirker: Paulus,	2 000 000	2	

	Voksen, Vestre Aker kontorbygg, Bekkelaget, Høybråten og Tonsen. Prioritering ikke fastsatt.			
6	Ferdigstillelse av krypten i domkirken, jf prosjektoversikten side 31. Dette er en videreføring av forrige års prioritering.	2 000 000	2	
7	Trefoldighetskirken. Rep av store setningsskader grunnet alunskifer, se prosjektoversikten side 11. Steinfeld/fasaderensk hele kirken, omlegging av steinsetting rundt kirken, og standplass avfall, opparbeiding av parkering og arbeid med grunnundersøkelser/alunskifer på sydsiden i henhold til igangsettingstillatelse for tilbygg, jf prosjektoversikten side 37.	2 000 000	1	
8	Utskifting i skallsikringer, og nye brannalarmanlegg, flere kirker.	2 000 000	1	
9	Rehabilitering av domkirkens sydfasade jf prosjektoversikten side 13 + omlegging av fallretning rundt kongeinngangen for å ta bort begynnende fukt- og soppskader i kryptens kjøkken og møterom	2 000 000	1	
10	Omlegging til bioolje i Røa, Ris og Ullern. Nye brennere, rengjøring av tanker. Andre utskiftinger og oppgraderinger. Alt gjøres rimeligst mulig i påvente av bergvarmebevilgning.	300 000 300 000	1 1	Lovpålagt tiltak. Listeførte kirke medfører noe merkostnader.
11				
12				
	Sum			

Forslag til vedtak:

Bygg- og vedlikeholdskomiteen anbefaler Hovedkomiteen å foreslå overfor Fellesrådet at rehabiliteringsbudsjettet for 2019 prioriteres i den rekkefølgen komiteen har satt det opp.

Robert Wright
kirkeverge

Vedlegg:

1. Byrådets budsjettforslag i utdrag
 - a. Den norske kirke og andre trossamfunn
 - b. Gravferdsetaten
2. Beskrivelse av tiltaksliste til Rådhuset for 2019, datert 04.06.18.
3. Utdrag om orgler i forslag til budsjett 2014.

Vedlegg 1.

(HTTPS://WWW.OSLO.KOMMUNE.NO/)

11. Kultur, idrett og frivillighet

11.13 Den norske kirke og andre trossamfunn

1 Ansvarsområde

2 Situasjonsbeskrivelse

3 Merknader til driftsbudsjett

4 Investeringer

Vis nedlastbar PDF-versjon

Tabell 11.39 Driftsbudsjettet for Den norske kirke og andre trossamfunn (kap. 581)

		Beløp i 1000 kr		
Kap /Artsgr	Regnskap 2017	Dok 3 2018	Forslag 2019	
581	Den norske kirke og andre trossamfunn (KIF)			
14	Overføringsutgifter	203 034	228 675	236 315
	Sum utgifter	203 034	228 675	236 315
	Sum inntekter	0	Fikk du gjort det du kom for?	
	Netto utgifter	203 034	Ja 228 675	236 315

 Nei

1 Ansvarsområde

Send

Oslo kommune har ansvar for å finansiere Kirkelig fellesråd i Oslo sine utgifter til blant annet bygging, drift og vedlikehold av kirker, og fellesrådets og menighetsrådenes administrasjon. Det økonomiske ansvaret er regulert i lov om Den norske kirke av 07.06.1996 nr. 31 (kirkeloven) § 15.

Kommunen utbetaler også tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke. Ordningen er hjemlet i lovene om trdomssamfunn og ymist anna av 13.06.1969 nr. 25 og lov om tilskott til livssynssamfunn av 12.06.1981 nr. 64. Loven gir tros- og livssynssamfunnene tilsvarende beløp per medlem som ytes i tilskudd per medlem til Den norske kirke (Dnk). Det er kun trossamfunn som mottar statstilskudd som kan motta kommunalt tilskudd. Overføring av tilskuddene til Kirkelig fellesråd i Oslo og til tros- og livssynssamfunn administreres av Gravferdsetaten.

2 Situasjonsbeskrivelse

Ved inngangen til 2018 hadde Den norske kirke 332 647 medlemmer i Oslo. Dette tilsvarer om lag halvparten av Oslos befolkning. I 2019 forventes det at det blir gitt støtte til andre tros- og livssynssamfunn med samlet medlemstall på 148 500 (prognose).

Kirkelig fellesråd i Oslo (KfiO) ivaretar administrative og økonomiske oppgaver på vegne av menighetene i Oslo, og har ansvar for bygging, drift og vedlikehold av totalt 64 kirker og kapell. Fellesrådet sørger for at kirkebyggene unngår forfall og at det er trygge forhold for brukerne av byggene.

Kirkebyggene er viktig for manges trosutøvelse og er samtidig en sentral del av vår kulturarv. Oslo er en livssynsåpen by, og kirkene er åpne for alle. Kirkene er for mange et naturlig samlingspunkt i lokalmiljøet, og brukes også til kulturarrangement og andre aktiviteter. Kirkelig fellesråd i Oslo viser til et stort vedlikeholdsetterslep i kirkene. Prioritering og valg av rehabiliteringsprosjekter foretas av Kirkelig fellesråd etter føringer gitt i bystyrets vedtak om budsjetttramme for kirkeinvesteringer. Som del av byrådets satsing på å ivareta vedlikeholdsetterslep, styrkes denne avsetningen for generell rehabilitering i 2019 med brutto 6 mill. (Kirkelig fellesråd får mva.-kompensasjon på toppen av tilskuddet fra kommunen på 5 mill.). I tillegg innarbeides det en innsats på til sammen brutto 11,3 mill. (9 mill. pluss 2,3 mill. mva.) for rehabilitering av gravkapell i planperioden. Ut over dette gis Kirkelig fellesråd i Oslo i 2018 og 2019 investeringstilskudd øremerket Torshov kirke. Utvendig rehabiliteres tak og fasade, og oljefyr og ventilasjonsanlegg skiftes ut. Kirken skal også få universell utforming og et nytt orgel.

Bystyret har bedt byrådet etablere et bredt sammensatt utvalg som skal en gjennomgang av Oslo kommunes tros- og livssynspolitik og fremme forslag som kan bidra til å skape en mer helhetlig politikk på feltet.

En egen avsetning på 3 mill. i tillegg til driftstilskuddet til Kirkelig fellesråd i Oslo er for et diakonalt samarbeidsprosjekt rettet inn mot hele samfunnet og særlig dem som faller utenfor – uavhengig av trostilhørighet. Prosjektet vil omfatte sårbare grupper, med vekt på området Groruddalen.

()

3 Merknader til driftsbudsjett

Fikk du gjort det du kom for?

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med 6,8 mill. Jf. kapittel 17 Budsjettekniske merknader. Rammen er utvidet med 3 mill. knyttet til det diakonale samarbeidsprosjektet beskrevet i avsnittet over. 2 mill. i tilskuddseffekt til andre trossamfunn knyttet til rehabilitering av Torshov kirke er trukket ut som følge av lavere investeringsbeløp i 2019.

Send

Avsetning til vedlikehold av kirkegårder og gravlunder budsjetteres på kap. 590 Gravferdsetaten. Avsetningen til tilskudd for tros- og livssynssamfunn er beregnet på grunnlag av både avsetninger i driftsbudsjettet til Den norske kirke, og bevilgningen i investeringsbudsjettet for kirkerehabiliteringer. Tilskudd avsatt til andre prosjektformål er ikke medtatt i beregningen for tros- og livssynssamfunn. 6 mill. av rammen for Den norske kirke benyttes til gravferdsformål, og budsjetteres på driftsbudsjettet til Gravferdsetaten.

Tabell 11.40 Tilskuddsoversikt for Den norske kirke og andre trossamfunn (kap. 581)

Kap.	Avsetningen gjelder	Vedtak 2017	Vedtak 2018	Forslag 2019
581	Den norske kirke, driftstilskudd (iht. kirkeloven) ¹⁾	128 601	135 308	137 077
581	Den norske kirke, tilskudd for løpende vedlikehold (iht. kirkeloven) ²⁾	10 200	10 200	10 300
581	Den norske kirke, diakonale samarbeidsprosjekter			3 000
581	Tros- og livssynssamfunn, tilskudd (iht. lov om trdomssamfunn mv.)	74 508	83 167	85 938
Sum		216 988	228 675	236 315

¹⁾Beløpene for 2017 og 2018 er budsjetterte beløp, ikke regnskapstall.

²⁾Mva-refusjon for vedlikehold inntektsføres direkte i Kirkelig Fellesråd regnskap til samme formål. Det innebærer at tilskuddet fra Oslo kommune og mva.-refusjon utgjør til sammen 12,875 mill. til vedlikehold i 2019.

4 Investeringer

Tabell 11.41 Investeringsbudsjettet for Den norske kirke og andre trossamfunn (kap. 581)

		Beløp i 1000 kr		
Kap /Artsgr		Regnskap 2017	Dok 3 2018	Forslag 2019
581	Den norske kirke og andre trossamfunn (KIF)			
04	Overføringsutgifter	67 946	50 000	55 000
	Sum utgifter	67 946	50 000	55 000
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	67 946	50 000	55 000

Ja

Nei

Send

Tabell 11.42 Investeringsoversikt for Den norske kirke og andre trossamfunn (kap. 581)

Den norske kirke og andre trossamfunn (KIF)		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Til 202 og sen
Prosjektnummer og navn:								
110005	Rehabilitering kirker			25 000	20 000	20 000	20 000	
118019	Rehabilitering Torshov kirke	55 000	30 000	25 000	0	0	0	
119023	Gravkapell (Grefsen + Vestre)	9 000	0	5 000	1 350	1 350	1 300	
	Sum investeringsutgifter			55 000	21 350	21 350	21 300	
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0	
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			55 000	21 350	21 350	21 300	

Rehabilitering kirker

Det budsjetteres med 25 mill. i 2019 til rehabilitering av kirker og kapell. Kirkelig fellesråd får som byggherre mva.-refusjon, slik at den foreslåtte bevilgningen er på totalt på 31,25 mill. i 2019 til kirkerehabilitering. Gjennomføring og aktiviteter innen bevilget ramme forutsettes å skje i samsvar med en årlig rullert plan for rehabilitering, som Kirkelig fellesråd har ansvar for.

Rehabilitering av Torshov kirke

Torshov kirke har et særskilt rehabiliteringsbehov både utvendig og innvendig. Kirkelig fellesråd er bevilget 30 mill. til utvendig rehabilitering i 2018 og 25 mill. til innvendig rehabilitering i 2019, til sammen 55 mill. Som byggherre får fellesrådet mva.-kompensasjon, slik at bevilgningen er på totalt 68,8 mill.

Rehabilitering gravkapell

Fikk du gjort det du kom for?

For å innhente vedlikeholdsetterslep ved byens gravkapell budsjetteres til sammen 9 mill. (brutto 11,25 mill.) til rehabilitering av gravkapell/bårehus, blant annet Grefsen kapell og Vestre kapell. Beløpet er netto 5 mill. i 2019, og til sammen netto 4 mill. i årene 2020-2022.

Nei

Send

([HTTPS://WWW.OSLO.KOMMUNE.NO/](https://www.oslo.kommune.no/))

11. Kultur, idrett og frivillighet

11.14 Gravferdsetaten

1 Ansvarsområde

2 Situasjonsbeskrivelse

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 6 Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn

Vis nedlastbar PDF-versjon

Tabell 11.43 Driftsbudsjettet for Gravferdsetaten (kap. 590)

		Beløp i 1000 kr		
Kap /Artsgr		Regnskap 2017	Dok 3 2018	Forslag 2019
590	Gravferdsetaten (KIF)		()	
10	Lønn og sosiale utgifter	109 198	118 483	118 802
	Fikk du gjort det du kom for?			
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	40 791	31 770	39 325
	☐ Nei			
14	Overføringsutgifter	4 723	2 543	2 584
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	8 463	0	0
	☐ Ja			
	Sum utgifter	163 175	152 796 Send	160 711

16	Salgsinntekter	-72 516	-64 080	-74 026
17	Refusjoner	-9 414	-7 812	-8 023
18	Overføringsinntekter	-684	-367	-377
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-4 074	0	0
	Sum inntekter	-86 688	-72 259	-82 426
	Netto utgifter	76 487	80 537	78 285

1 Ansvarsområde

Gravferdsetaten skal gravlegge byens innbyggere med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn. Begravelser og kremasjoner er regulert i lov om gravplasser, kremasjon og gravferd, gravferdsforskriften og vedtekter for kirkegårder og gravlunder i Oslo. Gravferdsetaten skal ivareta kommunens lovpålagte ansvar for begravelser ved dødsfall hvor ingen andre sørger for gravferden.

Anlegg, drift og forvaltning av gravplasser og gravferdsdrift er regulert i lov, forskrift og vedtekter. Kirkelig fellesråd i Oslo (KfIO) og Oslo kommune har hatt en 10-årig avtale fra 2002 om kommunal gravferdsdrift. I en tilleggsavtale godkjent av byrådet i sak 1128/17 av 14.12.2017 er avtalen fornyet for nye 10 år, til 31.12.2027. Gravferdsetaten har administrative oppgaver for tilskudd til kirke- og trossamfunn.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo skal være en livssynsåpen by og være åpen og inkluderende for innbyggere og besøkende. Dette innebærer at kommunen skal gi alle innbyggere den samme muligheten til å praktisere sin tro, og at byrådet utøver en politikk som gir rom for tro og ikke-tro samtidig.

Som livssynsåpen by skal Oslo gravlegge alle med verdighet og respekt for den enkeltes tro, ikke-tro eller livssyn. Det innebærer kunnskap og bevissthet tilknyttet dødsfall, møter med avdødes etterlatte, gjennomføring av seremonier, samt tilrettelegging av gravplasser og seremonirom i tråd med ulike trosretninger og livssyn.

Gravferdsdriften i Oslo omfatter 20 kirkegårder og gravlunder samt Alfaset krematorium. Krist kirkegård er en museumskirkegård som ikke er i bruk.

Den strategiske planen *Fremtidens gravplass – gode, grønn byrom* ble vedtatt i bystyret i januar 2018. Oslos gravlunder fungerer på flere måter som en del av byens overordnede grøntstruktur, med gode urbane grønne byrom som også brukes til gjennomgang, rekreasjon og har en viktig funksjon for klima og miljø. Alle kremasjoner i Oslo foregår i Alfaset krematorium. Det er et mål å øke andelen kremasjoner. Avgift for kremasjon ble fjernet fra 01.01.2016, og kremasjon er derfor økonomisk sidestilt med kistegravlegging.

Gravplasskapasiteten er totalt sett god, men ujevnt fordelt. Det ble i 2013 og 2014 budsjettert for utvidelse av nye gravplasser ved Klemetsrud kirkegård. Området er en del av den store områdereguleringen på Gjersrud-Stensrud, som ble vedtatt i bystyret 14.12.2016 i sak 342. Investeringsprosjektet på totalt 27,5 mill. ~~rebudsjetteres for 2019, 2020 og 2021. Midlene omdisponeres til et annet areal på samme område. Det innebærer at det raskere etableres økt kapasitet med graver både for muslimer og andre.~~

Nei

Send

Målinger viser at krematoriet på Alfaset har for høye utslipp av kvikksølv og at styringssystemet og antall renselinjer gir en lite effektiv drift. Det er behov for en ombygging av krematoriet for å redusere utslippene, og for å effektivisere driften, og denne gjennomføres i 2019 og 2020.

Tabell 11.44 Nøkkeltall for Gravferdsetaten (kap. 590)

Gravferdsetaten	Resultat 2013	Resultat 2014	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017
Vedlikeholdt areal (dekar)	1 831	1 831	1 831	1 831	1 861
Vedlikeholdt areal (dekar) per årsverk	10,6	11,5	11,0	11,0	11,5
Antall nedsatte kister	933	847	902	803	805
Antall nedsatte urner	3 329	2 954	2 991	2 867	2 987
Antall kremasjoner	3 400	3 299	3 455	3 455	3 656
Antall graver med sommerstell	51 246	50 418	49 509	48 780	48 464
Antall graver med høstpynt	48 009	46 492	45 060	44 798	44 262
Ant. nedsatte barnekister i minnelunder	170	112	199	153	158

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål for kapittelet:

Mål 6 Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn

Tiltak 1

Krematoriet bygges om for å gi en sikrere og mer effektiv drift, og for å redusere miljøskadelige utslipp

Fikk du gjort det du kom for?

Tiltak 2

Nei

Økt rehabilitering av historiske gravminner og gravlunder

Ja

Tabell 11.45 Resultatindikatorer

Send

Resultatindikatorer	Resultat 2016	Resultat 2017	Måltall 2018	Måltall 2019
Kremasjonsprosent		75		77

4 Merknader til driftsbudsjett

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,4 mill. Jf. kapittel 17 Budsjettekniske merknader. Beløpet hensyntar nedgang i kommunens pensjonskostnadssats fra 23,3 prosent i 2018 til 20,5 prosent i 2019. Pensjonskostnadene i 2019 er 0,9 mill. lavere enn i 2018. Ramma er 3 mill. snevrere enn i 2018, som følge av midlene til forprosjekt for ombygging av krematoriet, som lå inne i 2018. Det er innarbeidet generell rammereduksjon på 0,7 mill.

5 Investeringer

Tabell 11.46 Investeringsbudsjettet for Gravferdsetaten (kap. 590)

Kap /Artsgr		Regnskap 2017	Dok 3 2018	Forslag 2019
		Beløp i 1000 kr		
590	Gravferdsetaten (KIF)			
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	10 943	3 500	28 500
04	Overføringsutgifter	2 702	0	0
	Sum utgifter	13 645	3 500	28 500
07	Refusjoner	-2 702	-700	-5 700
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-4 198	0	0
	Sum inntekter	-6 899	-700	-5 700
	Netto utgifter	6 746	2 800	22 800

Tabell 11.47 Investeringsoversikt for Gravferdsetaten (kap. 590)

Gravferdsetaten (KIF)	Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
	☐	Nei				
Prosjektnummer og navn:	☐	Ja				

Send

106028	Nye graver på eksisterende gravlunder			3 500	3 500	3 500	3 500
118020	Ombygging av krematoriet	57 000	0	19 000	38 000	0	0
119019	Klemetsrud kirkegård - utvidelse	27 500	0	5 000	15 000	7 500	0
119024	Rehabilitering historiske gravminner og allé	4 000	0	1 000	1 000	1 000	1 000
	Sum investeringsutgifter			28 500	57 500	12 000	4 500
106028	Nye graver på eksisterende gravlunder	Investeringsmoms		-700	-700	-700	-700
118020	Ombygging av krematoriet	Investeringsmoms		-3 800	-7 600	0	0
119019	Klemetsrud kirkegård - utvidelse	Investeringsmoms		-1 000	-3 000	-1 500	0
119024	Rehabilitering historiske gravminner og allé	Investeringsmoms		-200	-200	-200	-200
	Sum kapittel finansiering			-5 700	-11 500	-2 400	-900
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			22 800	46 000	9 600	3 600

Nye graver på eksisterende gravlunder

Avsetningen på 3,5 mill. benyttes til klargjøring og ferdigstillelse av områder på eksisterende kirkegårder/gravlunder hvor nye graver tas i bruk, herunder nødvendig utskifting av leirholdig jord mv.

Ombygging av Alfaset krematorium

()

Fikk du gjort det du kom for?

Krematoriet bygges om for å gi en sikrere og mer effektiv drift, og for å redusere utslipp av miljøskadelig kvikksølv. Ombyggingen omfatter utvidelse fra to til fire renselinjer, ombygging av kjølesystemet, effektivisering av varmegjenvinning og oppdatering av styringssystemet. Det er budsjettet med investeringsmidler på totalt 57 mill. fordelt på 2019 og 2020.

Ja

Rehabilitering historiske gravmonumenter og gravlunder

Send

Gravferdsetaten har ansvar for vedlikehold av en rekke historiske gravmonument og gravminner med et sterkt rehabiliteringsbehov. I samarbeid med Byantikvaren prioriteres fire av landets eldste monument fra middelalderen ved Gamle Aker kirke, og deretter historiske gravmonument og rammegraver, med verneverdige steindeler og smijernselementer. Prosjektet utgjør 1 mill. årlig, og omfatter også belysningstiltak i Østre gravlund og Gamlebyen gravlund, og nyplanting av en spesiell allé i Vår Frelses gravlund. Dette vil bidra til å gjøre gravplassenes funksjon som gode urbane, grønne byrom til en bedre opplevelse for befolkningen.

Klemetsrud kirkegård

Det tidligere investeringsprosjektet 113 028 Klemetsrud kirkegård for etablering av kistegraver tilrettelagt for muslimer på Klemetsrud kirkegård, på til sammen 27,5 mill. omdisponeres til et annet areal i samme område, som vil gi raskere etablering av gravplasskapasitet. Det er tidligere budsjettert forprosjektmidler på 3 mill. Siden det er et sterkt behov for muslimske graver i bydelen, og etter hvert nå også andre graver, vil denne rebudsjetteringen innebærer at det raskere kan etableres økt kapasitet med graver både for muslimer og andre. Prosjektet beholder opprinnelig budsjetttramme, fordelt med hhv 5 mill. i 2019, 15 mill. i 2020, og 7,5 mill. i 2021.

()

Fikk du gjort det du kom for?

Nei

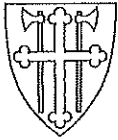
Ja

Send

Prioritering	Beskrivelse av bygg- og anleggsavdelingens prioriteringer for budsjettåret 2019	Stipulert kostnad
	<p>Ad lønnsmidler: Rehabiliteringsseksjonens 4 faste ansatte har til og med budsjettåret 2017 ligget inne med lønnsmidler over lønnsbudsjettet, på lik linje med resten av bygg- og anleggsavdelingen. Den økonomiske situasjonen i fellesrådet er nå slik at kirkevergen har valgt å belaste seksjonens lønnsmidler på prosjektene, for å dekke inn andre stillinger i fellesrådet. For budsjettåret 2018 er det derfor ca kr 3 mill mindre til rehabilitering enn det som ligger i budsjettbevilgningen for 2018. For budsjettåret 2019 ønsker kirkevergen en tilsvarende overføring av kr 3 mill fra rehabiliteringsseksjonen, til andre stillinger i fellesrådet. Om rehabiliteringsmidlene skal gå uavkortet til rehabilitering, må det bevilges kr 3 mill ut over kostnadene som satt opp under eller at rehabiliteringsrammen økes med dette beløpet</p>	<p>Kr 3 mill som må legges til rehabiliteringsbudsjettet da lønnsmidlene i rehabiliteringsseksjonen brukes til å lønne andre ansatte i fellesrådet.</p>
	<p>Nedennevnte prioriteringer kommer i tillegg til det faste rehabiliteringsbeløpet oppgitt i Oslo kommunes økonomiplan.</p>	
<p>1 Fagerborg kirke. Kan som Torshov gjøres i to trinn. Utvendig, deretter innvendig. Kirken er listeført.</p>	<p>Kirken er listeført av Riksantikvaren. Kirken har tak og fasadeproblemer. Fare for steinfall. All eksisterende rød takstein må fjernes og vil bli erstattet med opprinnelig tekking, som var skifer. På eksisterende undertak og konstruksjoner må det i tillegg gjøres store utbedringer, grunnet råteskader. Det er kontinuerlig fuktansamling på loftet, der det i dag kjøres permanent avfuktning for å bøyte på problemet. Et ekstra bidrag til kondensproblemene er kirkerommets naturlige avtrekk, som opp gjennom årene er tatt helt bort. Denne ventilasjonsløsningen må tilbakesføres. Råteskadene er grundig beskrevet i prosjektoversikten for 2017. Også på tårnene ble det lagt om til den røde betongsteinen på slutten av 1960-tallet. Omleggingen var en så stor fiasko at tårnene etter kort tid ble tekket med kobber. På tårnene søker vi å beholde denne tekkingen med noen utbedringer. Det må legges nye renner og nedløp fra alle tak. Det er betydelig fuktvandring i fasaden, med avflassing innvendig i kirken. Utette fuger og feil fugemasse er hovedårsak. Fasaden må spekkes om, samt oppussing av vinduer og dører. I etterkant må store deler av innvendige veggflater pusses opp. Kirken har fått ny hovedtavle. Ut over dette trengs nytt elanlegg og nye rørovnere under benkene, samt store utbedringer i sanitæranlegg og universell utforming. Et stort bruksrom i 2 etg mangler nøtutgang. Utomhus trengs ny asfaltering og beplantning for å støtte opp om Stensparken. Om det bevilges midler er følgende tidsplan satt opp:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvendig istandsetting: Oppstart april 2019 – ferdig juni 2020 • Innvendig istandsetting: Oppstart august 2020 – ferdig julen 2021 	<p>Det er foretatt sikringsarbeider. Noe av taket måtte i den forbindelse åpnes, og det ble da avdekket langt større råteskader enn det som har vært sett tidligere. Utvendig rehabilitering av tak og fasader, med tilbakestøring til skifer, har en kostnad på kr 25 mill. Innvendig kr 25 mill. Samlet kr 50 mill.</p>
<p>1 Røa kirke, Ris kirke og Ullern kirke Utskifting av oljefyring som varmekilde. Alle kirkene er listeført.</p>	<p>Alle kirkene er listeført. Fra 2020 er det ikke lenger lov å bruke fossilt brensel til oppvarming. Fire kirker har i dag oppvarming med olje. Det er kirkene Torshov, Ris, Røa og Ullern. For Torshov er det i 2018- bevilgningen for rehabilitering av denne kirken tatt med omlegging til fjernvarme, alt. bergvarme. Det prosjekteres nå for bergvarme framfor fjernvarme, som bare i tilknytningsavgift koster ca kr 1 mill og miljøvennlighet til tross, er dyr oppvarming og uten konkurranseforståelse. Det ser vi av kostnadene for bruk av fjernvarme i kirkene Majorstuen, Trefoldighet, Iladalen og Mortensrud. For kirkene Ris, Røa og Ullern er fjernvarme ikke tilgjengelig. Det er flere mulige alternative løsninger som kan erstatte fossil olje. Den rimeligste er utskifting til bioolje. Det koster for alle 3 kirkene < kr 300 000. Siden bioolje er organisk materiale som går i forråttelse når den ikke er i bruk, må tankene rengjøres hvert år. Når biooljebehovet øker betydelig i 2020, vil denne oljen trolig måtte importeres i stort monn, eksempelvis med palmeolje, som med stor sannsynlighet har fortrengt regnskogarealer. Prisen for bioolje er i dag noe høyere enn dagens fossile olje. Siden Røa, Ris og Ullern er blant de største kirkene i volum og areal og med stor aktivitet, vil oppvarmingskostnadene stige ytterligere ut over dagens nivå. Når dertil den eksisterende radiatoroppvarmingen i kirkene er utgått på dato, og varmeregulering nesten er helt fraværende, blir det ingen ting å hente i spar</p>	<p>Alt 1 Utskifting fra fossil olje til bioolje kr 300 000. Alt 2 (anbefales) Samlet sum bergvarme og oppgraderinger av forfallet: Borebrønner m/innstallasjon kr 600 000/kirke, utskifting vannfordeling i kirkene kr 2,5 mill for Røa kr 3,5 mill for Ullern og Ris, el utskifting Røa kr 2,5 mill for Ullern og Ris kr 4,5 mill,</p>

<p>1</p> <p>Nordberg Innvendig Domkirken Krypten + drenering ute</p> <p>Domkirken er vernet</p>	<p>varmeutgifter i årene som kommer. Det er én akseptabel grunn til å legge om/beholde bioolje. Det er i kombinasjon med bergvarme. Bioolje kan dekke varmebehovet ved topplast (spisslast), dvs. på de kaldeste timene, noen få dager i året, som et supplement til evt. bergvarme, som vil dekke grunnbehovet. Bioolje/biobrensel kan evt. erstattes med en tilsvarende topplast-dimensjonert el-kjele. Det har en kostnad på ca kr 200 000 /bygg + fjerning av oljetanker og oljekjel. Kun bioolje som beviselig er avfallsprodukt, bør benyttes.</p> <p>Som nevnt for Torshov er bergvarme den anbefalte løsningen, supplert med ombygging av oljekjele til bioolje, for å dekke kuldteppene. Den økonomiske utfordringen med bergvarme er samtidig å skifte ut de tekniske anleggene/ta igjen vedlikeholdsetterslepet i kirkene. Det er gjort med bevilgningen til Torshov og legges også inn i søknaden for de tre andre kirkene for budsjettåret 2019 med valg av bergvarme som løsning. Kostnader: Borebrønner m/innstallasjon kr 600 000/kirke, utskifting vannfordeling i kirkene kr 2,5 mill for Røa og Ris, el utskifting Røa kr 2,5 mill for Ullern og Ris kr 4,5 mill, sanitæranlegg og universell utforming kr 4 mill/kirke, innvendig oppussing Røa og Ullern kr 4,0 mill/ kirke for Ris kr 6,0 mill. Utvendig gjøres ikke tiltak på Ris og Ullern. På Røa derimot må tak, tårn og fasader tas samtidig med kostnad kr 14 mill.</p> <p>Den samlede løsningen gir en betydelig reduksjon i strømforbruket. Det vil bli søkt om Enova-tilskudd i etterkant av en bevilgning.</p>	<p>sanitæranlegg og universell utforming kr 4 mill/kirke, innvendig oppussing Røa og Ullern kr 4,0 mill/ kirke for Ris kr 6,0 mill. Utvendig gjøres ikke tiltak på Ris og Ullern. På Røa derimot må tak, tårn og fasader og borggård tas samtidig, med kostnad kr 14 mill. Samlet kostnad kr 62,8 mill.</p>
<p>1</p> <p>Grefsen gravlunds kapell. Vestre gravlunds kapell. Nordstrand gravlunds bårhus</p>	<p>Vi har i alt 7 gravlunds-kapeller og to bårhus. Alle kapellene og bårhusene i Oslo betegnes som livssynsøytrale og er således et tungt og nødvendig møtested som brukes av hele befolkningen gjennom et livsløp. Av de 7 gravlunds-kapellene er Grefsen gravlunds kapell og Vestre gravlunds kapell de dårligst stilte, utvendig og innvendig, i tillegg til bårhuset på Nordstrand. Innvendig er alle så nedslitt at ansatte kvier seg for å ha de i bruk. De tekniske anleggene: Kistemottak, heis og kjøleanlegg er nesten ikke til å bruke lenger. Ventilasjon finnes ikke. Det er ofte en vond lukt som er påtrengende, uten at det skyldes nedslitt-heten på bygg og tekniske anlegg. Når bårerommene dertil brukes til visning/siste farvel, bør dette gis prioritet.</p> <p>Tiltakene gjelder oppussing ute og inne for alle 3 byggene, samt tekniske anlegg.</p>	<p>Stipulert innvendig kostnad for Nordberg = kr 15 mill + orgel kr 6 mill og domkirken krypt innvendig = kr 7 mill og utvendig drenering = kr 7 mill. Samlet kostnad: kr 35 mill.</p> <p>Det er foretatt sikringsarbeider på Grefsen gravlunds kapell (2016) og utbedring av HC atkomst til Vestre gravlunds kapell (2014). Ut over dette er ingen tiltak gjort de siste 30 årene. Bårhuset på Nordstrand står i forfall. Det er ikke laget kostnadsoverslag for byggene. Basert på erfaringstall har enkleste istandsetting en kostnad på ca kr 18 mill.</p>
<p>2</p>	<p>Kirken er som den eneste kirken i Oslo automatisk fredet etter kulturminneloven. Under en kirkelig handling våren 2016 opplevde flere kirkegjengere begynnende steinfall fra en av veggene inntil orgelet i midtskipet. Småstein og puss falt ned på orgelet og</p>	<p>Beskrivelse av tiltakene vil bli gjort etter mal fra den omfattende rehabiliteringen</p>

<p>Gamle Aker kirke De største kostandene er innvendig istandsetting</p> <p>Kirken er fredet</p>	<p>organisten, til alt heil uten å skade de tilstedeleværende. Kirken ble stengt i en uke, mens alt løst ble fjernet fra vegger og bueganger som en midlertidig løsning. Årsaken var alder, kombinert med feil utførelse på tidligere reparasjoner og materialbruk. Flere titalls kilo løs stein og mørtel ble tatt ned som et midlertidig tiltak. Steinfallet er utførlig beskrevet i prosjektoversikten for 2016. Det begynner nå å haste med rehabilitering av veggene. Valget står mellom å sette i stand, tilsvarende dagens innvendige utseende eller hvitkalk/tilbakeføre til opprinnelig originale veggutseende.</p> <p>Kirken er Oslo sin mest verdifulle kirke og Riksantikvaren var med på oppstartbefaringen for planleggingsarbeidene som også omfatter mer miljøvenning oppvarming (ENØK) og utvendige tiltak.</p>	<p>som nå pågår i Stavanger domkirke, der kommunen har avsatt kr 300 mill til istandsettingen.</p>
	<p>Liste for flerdel, helhetlig istandsetting, kombinert med tilrettelegging for aktivitetstilbud i hele kirkeanlegget</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Innvendig: <ol style="list-style-type: none"> 1. Innvendig utredning for overflateoppussing av kirkerommet grunnet steinfall, prioritet 1, samt noe utskifting av inventar. 2. Utskifting av tekniske anlegg, primært oppvarming, prioritet 2. 3. Oppussing/formyng i underetasjen. 2. Utvendig: <ol style="list-style-type: none"> 1. Utvendig utredning for oppussing av kirken med ivaretagelse/bevaring av øggle/dragehodet. 2. Universell utforming ute og inne, inklusiv infoserter på venstre side, på utsiden av kirken. 3. Historie med mulighetsbegrivelse av kirkegården for samordnet publikumsbruk med kirken. 4. Øllhallene med: <ol style="list-style-type: none"> 1. Midlertidig istandsetting av øllhallene for visning og enkel bruk og 2. Start på utredning for kirkelig og kulturelt bruk av øllhallene i sambruk med kirken. 5. Integrere historie/fakta om Akersberget sølvgruver, som er del av kirke, kirkegård og øllhaller. 	

Kirkelig fellestråd i Oslo

Dato: 14.01.14

09.10.18

Saksnummer: /TB

Sak BV 2/14

**FORSLAG TIL BRUK AV REHABILITERINGSMIDLER
FOR 2014 (I utdrag, gjelder orgler)**

Nedenfor er beskrevet en rekke aktuelle tiltak for 2014. Mange er godt kjent fra tidligere. Beløpsmessig utgjør tiltakene et noe større beløp enn bevilgningen på kr 20 mill. Tiltakene er nummererte for lettere å sette valgte tiltak inn i vedtaket som komiteen gjør.

Beskrivelse av tiltakene:

- 1. Tiltak - eksempelvis orgelrehabilitering i Frogner kirke - mulig kostnad for KfiO i 2014 kr 5 000 000 alternativt kr 2 000 000 om MR velger å bidra med sine innsamlede midler**

De siste årene har kommunen blitt presentert for fem orgler med stort behov for rehabilitering. Det gjelder orglet i Frogner kirke, Østre Aker kirke, Trefoldighetskirken, Grefsen kirke og Vestre Aker kirke. Dette året må vi også ta med orglet i Kampen kirke. Trolig må vi i løpet av 2014 sette inn et digitalt orgel i Kampen, da pipeorglet neppe er spillbart særlig lenger.

I kirkevergens budsjettsøknad for 2014, var Frogner kirkes orgel tatt med som et aktuelt øremerket tiltak om Bystyret ønsket å gi øremerkede midler. Frogner MR var etter avtale med fellestrådets leder også med i høstens deputasjon til Rådhuset, og fremmet behovet for en bevilgning til orglet.

Frogner kirke: 6 millioner kroner til rehabilitering av pipeorgelet

- Orgelet er i likhet med kirken listeført av Riksantikvaren. Orgelet er blant de største i Oslo med 55 stemmer. Orgelet er ikke lenger mulig å vedlikeholde, og kirken står sentralt innenfor kirkemusikken. Økonomisk tas det utgangspunkt i prisen til det nye orgelet i Sofienberg som kom på 7,2 millioner kroner, som det økonomisk mest fordelaktige tilbudet. Dette orgelet har 38 stemmer.
- Et nytt orgel i Frogner vil koste ca. 10 millioner kroner. I en rehabilitering av orgelet, som Riksantikvaren også anbefaler, vil prisen bli ca. 1 million kroner lavere, samtidig som de mest verdifulle stemmene beholdes. Menighetsrådet har gjennom flere år samlet inn midler til restaureringen, og har nå 3 millioner kroner til formålet. Bistand med kommunale midler blir etter dette 6 millioner kroner. Det er et betydelig engasjement i menigheten for denne rehabiliteringen, og kirkevergen anbefaler kommunen å øremerke midler til prosjektet som en del av rammen.

Utdrag om orgel fra kirkevergens budsjettsøknad for 2014:

I kirkevergens forslag til budsjett for forrige år (2013) var orgelbehovet listet opp som følger:

11	Orgelrehabilitering/ny kjøp	<p>Behovet for orgelrehabiliteringer er stort. Økonomisk tas det utgangspunkt i prisen til det nye orglet i Sofienberg som ble på ca kr 7,2 mill for det økonomisk mest fordelaktige tilbudet. Orglet får 38 stemmer. (Tilbudene i konkurransen varierte fra ca kr 6 - 9 mill). Kjøpsprisen for orglene under vil variere med graden i gjenbruk av stemmer. Gallerioppussing er en ytterligere kostnad som ikke er tatt med.</p> <p>Adresser satt opp etter antall stemmer:</p> <p>a) Frogner kirkes orgel har i dag 56 stemmer b) Østre Aker kirkes orgel har i dag 50 stemmer c) Trefoldighetskirkenes orgel har i dag 39 stemmer d) Grefsen kirkes orgel har i dag 30 stemmer e) Vestre Aker kirkes orgel har i dag 27 stemmer</p>	<p>Stipulerte priser:</p> <p>10 mill 9,5 mill 7,5 mill 5,5 mill 5 mill</p>
----	-----------------------------	---	--

I 2013 har kirkevergen stadig mottatt epostmeldinger om problemer med orglene. Det har ikke vært mulig å svare annet enn at vi har forståelse for problemene. Som eksempel gjengis tre innkomne eposter. En fra Grefsen kirke, en fra Østre Aker kirke og en fra Frogner kirke

- Fra Grefsen skriver menighetsforvalter den 29.09.13

«I dagens begravelse kunne ikke orgelet benyttes. Dette er tredje gang det bryter sammen i løpet av 14 dager»

- Fra Østre Aker skriver menighetsforvalter den 20.11.13

«Jeg lurer på hvor Østre Akers orgel er på KfiOs prioriteringsliste, for i dag var det trøbbel med det igjen»

- Fra Frogner skriver leder av den lokale orgelkomiteen den 07.12.13

«På en julekonsert i Frogner kirke 6. desember med Arve Tellefsen og Nidarosdomens guttekor ble det nok en gang gjort tydelig hvor ustabil orgelet er. Midt i et stykke med orgelakkompagnement (Erling With Aasgård satt ved orgelet) begynte orgelet å "hyle" så kraftig at stykket (Halleluja-koret fra Händels "Messias") måtte avbrytes og fortsette med klaverakkompagnement.

Når Bystyret for 2014 ikke har satt av øremerkede midler til orglet i Frogner som omsøkt, betyr det at kommunen overlater til fellesrådet å ev prioritere midler til orgelrehabilitering og adresse innenfor rammen på kr 20 mill. Kirkevergens liste for orgelrehabiliteringer er som for flere andre tiltaksgrupper ikke en statisk liste. Behovet endrer seg over tid i forhold til det økende forfallet, organisatoriske endringer, ny teknologi, bevilgninger mm. I år har som nevnt Kampen kommet til. Vi vedlegger igjen innsendt informasjon for de 5 nevnte orglene som var satt opp i 2013 (vedlegg 1). Om fellesrådet prioriter orgler i 2014, anbefaler kirkevergen å sette av midler til orglet i Frogner.

Kirkevergen vil peke på flere mulige finansieringer av et pipeorgel:

- 1 Det enkleste er at hele beløpet avsettes. Hele beløpet avsettes på et budsjettår, evt. med fratrekk av menighetsrådsfinansiert andel.
- 2 Hele beløpet avsettes over 2-3 budsjettår.
Ved orgelkjøp bruker vi vanligvis en NS 3431 kontrakt «Engineering, procurement and construction». Her betaler vi vanligvis ca 50 % av beløpet frem til oppstart av arbeidet på fabrikken. Det er da mulig å bevilge dette beløpet i første omgang. Dette krever igjen at fellesrådet forplikter seg til å låse resterende beløp av en "ikke kjent bevilgning" i 2015 eller 2016. Slike lån er ikke tillagt administrasjonen